

Dyslexieprotocol

Christelijk College de Noordgouw

Oktober 2024

de Noord
gouw
christelijk college

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Wat is dyslexie?.....	3
1.2	Criteria vaststellen dyslexie.....	3
2	Signalering en onderzoek	4
2.1	Signaleren.....	4
2.2	Dyslexiescreening.....	4
2.3	Officieel onderzoek naar dyslexie	4
3	Begeleiding en ondersteuning	5
3.1	Faciliteiten	5
3.2	Dispensatie moderne vreemde taal.....	6
3.3	Criteria waaraan een leerling moet voldoen om in aanmerking te komen voor dispensatie	6

1 Inleiding

Voor u ligt het dyslexieprotocol van Christelijk College de Noordgouw (hierna: de Noordgouw). In dit dyslexieprotocol wordt beschreven hoe wij op de Noordgouw omgaan met (een vermoeden van) dyslexie. Op de Noordgouw hebben we oog voor het unieke van elk mens en stimuleren we ieders persoonlijke ontwikkeling. Het doel is dat elke leerling zich optimaal ontwikkelt. We bieden daarbij ondersteuning waar nodig.

1.1 Wat is dyslexie?

Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of een algemene verstandelijke beperking (SDN, 2016).

1.2 Criteria vaststellen dyslexie

Bij het vaststellen van dyslexie worden de volgende criteria gehanteerd:

1. *Ernst*; het niveau van technisch lezen van losse woorden en/of basisspellingvaardigheid behoort tot de laagste 10% van de leeftijd gerelateerde normpopulatie.
2. *Hardnekkigheid*; de problematiek is langdurig en resistent.
3. *Exclusiviteit*; er spelen specifieke problemen met technisch lezen en/of spellen en alternatieve verklaringen kunnen worden uitgesloten.

(Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie van het Nederlands Jeugd Instituut, september 2021).

2 Signalering en onderzoek

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de werkwijze van de Noordgouw is bij leerlingen die binnenkomen zonder dyslexieverklaring. Voor informatie over de werkwijze bij leerlingen die een dyslexieverklaring hebben, wordt verwezen naar het hoofdstuk begeleiding en ondersteuning.

2.1 Signaleren

Bij veel dyslectische leerlingen is de diagnose dyslexie tijdens het basisonderwijs gesteld. Toch signaleren docenten, mentoren en zorgspecialisten bij andere leerlingen ernstige lees- en /of spellingproblemen, zowel in de brugklas als in hogere leerjaren. Een aantal van hen krijgt na individueel onderzoek de diagnose dyslexie. Op de Noordgouw worden leerlingen met ernstige lees- en spellingsproblemen als volgt gesignaleerd:

- op basis van informatie uit het basisonderwijs;
- op basis van observaties van docenten en/of mentoren;
- en op basis van informatie van leerlingen en/of ouders.

2.2 Dyslexiescreening

Als er bij een leerling vermoedens van dyslexie zijn of er lage scores op het gebied van lezen en/of spelling gesignaleerd worden, kan dit signaal bij de dyslexiecoach van de VIP-room neergelegd worden. De dyslexiecoach bekijkt samen met de orthopedagoog het dossier van de leerling, de cijferlijst en de gegevens van eventueel afgenomen toetsen. Op basis van deze gegevens wordt beoordeeld of er een dyslexiescreening gedaan moet worden. Een dyslexiescreening wordt, met toestemming van ouders, uitgevoerd door de dyslexiecoach op school. Het is een kort onderzoek waarin gekeken wordt of er aanwijzingen zijn voor dyslexie. Als uit de dyslexiescreening blijkt dat er sterke aanwijzingen richting dyslexie zijn, zullen we ouders het advies geven om een officieel onderzoek naar dyslexie te laten doen. In een aantal gevallen is er nog onvoldoende extra begeleiding geboden en wordt er nog niet voldaan aan de hardnekkigheidscriteria (zie criteria pagina 3). Er wordt dan een periode remedial teaching (RT) aangeboden.

2.3 Officieel onderzoek naar dyslexie

Indien een leerling in aanmerking komt voor een officieel onderzoek naar dyslexie zal de dyslexiecoach het advies toelichten en vervolgstappen met ouders bespreken.

3 Begeleiding en ondersteuning

Bij de aanmelding van nieuwe leerlingen wordt bij de informatie van de basisschool gekeken of een leerling in het bezit is van een dyslexieverklaring. Een dyslexieverklaring, afgegeven of mede ondertekend door een GZ-psycholoog of orthopedagoog-generalist, is onbeperkt geldig en moet op school aanwezig zijn om gebruik te kunnen maken van faciliteiten. De Noordgouw wil ook graag het onderzoeksrapport ontvangen, zodat deze in het leerling dossier kan worden bewaard en kennis kan worden genomen van de gegeven adviezen.

Leerlingen die bij de start op de Noordgouw in het bezit zijn van een dyslexieverklaring worden aan het begin van het schooljaar uitgenodigd voor een gesprek met de dyslexiecoach. Er zal samen met de leerling worden gekeken welke faciliteiten nodig zijn om op een passend niveau te kunnen functioneren. Leerlingen krijgen dan ook een schoolpas met een oranje achterkant, hiermee hebben ze recht op extra tijd. Daarnaast nemen dyslectische leerlingen *verplicht* deel aan de eerste ronde van RT voor Engels. Ouders van brugklasleerlingen met dyslexie worden uitgenodigd voor een gesprek of er wordt een voorlichtingsavond georganiseerd. Als tijdens de schoolloopbaan op de Noordgouw dyslexie wordt vastgesteld, heeft de dyslexiecoach een gesprek met de leerling om samen te kijken welke faciliteiten nodig zijn. De dyslexiecoach blijft gedurende de schoolloopbaan op de Noordgouw de leerlingen met dyslexie volgen, is voor dyslexie gerelateerde vragen het aanspreekpunt voor ouders en leerlingen en zal de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen volgen.

3.1 Faciliteiten

Onderstaande faciliteiten gelden uitsluitend voor de leerlingen, van wie de school een geldige dyslexieverklaring ontvangen heeft. De Noordgouw bepaalt, samen met ouders, leerling en overige betrokkenen, welke faciliteiten worden verleend. Per leerling wordt bekeken welke faciliteiten noodzakelijk zijn. Er wordt gestreefd naar maatwerk.

- Toetsen in Arial puntgrootte 12. Dit is het gangbare lettertype wat ook aangehouden wordt op het eindexamen.
- Extra tijd bij toetsen (ongeveer 20% extra van de toetstijd).
- Gebruik maken van de software IntoWords op een eigen laptop voor het maken en leren van huiswerk.
- Gebruik maken de computer en/of van de software IntoWords tijdens een toets.
- Gebruik van spellingscontrole.
- Er is een dyslexiecoach beschikbaar voor vragen en/of hulp wat betreft dyslexie.

3.2 Dispensatie moderne vreemde taal

Dispensatie voor een moderne vreemde taal valt onder de mogelijke aanpassingen die in het onderwijsprogramma geboden kan worden. Hoewel er een mogelijkheid voor ontheffing is, moedigt de Noordgouw deze mogelijkheid voor dyslectische leerlingen niet aan. Deze ontheffing wordt slechts zeer incidenteel verleend, waarbij wordt gekeken of op termijn het behalen van het diploma in het gedrang komt. Wanneer het redelijkerwijs haalbaar is de taal te blijven volgen, heeft dit de voorkeur. Leerlingen kunnen door de aangeboden vaardigheden (luisteren, lezen, spreken, schrijven) hun zwakke punten wellicht compenseren. Alleen leerlingen die gedurende langere tijd blijf hebben gegeven van voldoende inzet komen voor de ontheffingsregeling in aanmerking. Het is belangrijk dat leerlingen die een taal willen laten vallen en hun ouder(s)/verzorger(s), zich goed laten informeren over de eisen van de te kiezen vervolgopleiding.

Vmbo

In de onderbouw van het vmbo is Frans of Duits als tweede moderne vreemde taal verplicht. In de bovenbouw van het vmbo zijn er weinig mogelijkheden tot ontheffingen mogelijk, maar omdat er in de verschillende sectoren veel keuzevrijheid is kan het probleem omzeild worden door eenvoudigweg een vak niet te kiezen.

Havo/vwo

In de onderbouw van havo/vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. In de bovenbouw van de havo is een moderne vreemde taal in drie van de vier profielen niet verplicht. In de bovenbouw van het vwo is een tweede moderne vreemde taal verplicht. Wanneer er een bèta profiel wordt gekozen, kan er bij hoge uitzondering kan er dispensatie ingezet worden.

Vrijstelling voor Nederlands en Engels is niet mogelijk.

3.3 Criteria waaraan een leerling moet voldoen om in aanmerking te komen voor dispensatie

Een leerling met dyslexie komt in aanmerking voor aanpassingen en/of vervroegd afsluiting bij Frans en/of Duits op advies van de dyslexiecoach en orthopedagoog, waarbij de volgende criteria van belang zijn:

- De leerling beschikt over voldoende capaciteiten voor het huidige schoolniveau. De docentenvergadering dient zich hierover positief uit te spreken. Ook dient de leerling te voldoen aan de overgangsnorm als het cijfer van het vak waarvoor het aangepast programma aangevraagd wordt, niet meegewogen wordt.
- De leerling laat een zeer goede inzet zien, maar blijkt toch niet te kunnen voldoen aan het niveau dat gevraagd wordt voor Frans en/of Duits.
- De leerling heeft het normale programma voor Frans en Duits gevolgd tot het tijdstip waarop het aangepaste programma Frans of Duits aangevraagd mag worden.

- De leerling levert een optimale inspanning en past de leerstrategieën optimaal toe. De huidige inspanning levert onvoldoende resultaten op voor Frans en/of Duits.
- De huidige inspanning is buiten proportie en gaat ten koste van de inspanning voor andere vakken of als de cijfers voor de Frans/Duits volledig meetellen, voldoet de leerling niet de overgangsnormen.
- De leerling maakt gebruik van extra tijd bij toetsen.
- De leerling maakt voor het maken van zijn toetsen voor de talen gebruik van IntoWords (bij de MVT met spellingcorrector).

Bovenstaande wordt altijd per leerling bekeken. Er wordt altijd gezocht naar een oplossing op maat. Per onderdeel wordt bekeken of we verder gaan richting dispensatie. Indien er andere mogelijkheden of oplossingen zijn, wordt dit eerst in gang gezet. Bij dispensatie moeten de vrijgekomen uren opgevuld worden met onderwijstijd.